

Tekstitys

Maatilapalot Podcast

Jakso 4. Pelastuspäivä

Kesto: 31:45

Isäntä: Kim Kaustell, tutkija, Luonnonvarakeskus

Vieras: Niko Hyppönen, kenttäpäällikkö, MTK Keski-Pohjanmaa

[Musiikkia]

[Kim Kaustell] Tämä on Luonnonvarakeskuksen maatilapalot -podcast. Olen Kim Kaustell ja kanssani keskustelemassa on asiantuntijoita, joilla on kokemusta maatilalla tapahtuneista tulipaloista.

[Musiikkia]

[Kim Kaustell] Tänään olen täällä Kokkolassa ja minulla on podcastvieraana, saako sanoa maatilalan poika ja MTK Keski-Pohjanmaan kenttäpäällikkö, Niko Hyppönen. Tervetuloa!

[Niko Hyppönen] Kiitos Kim, ja mukava tulla podcastiin mukaan.

[Kim Kaustell] Tässä kaikennäköisiä kevätkiireitä varmaan on sinulla monenkinlaisten töiden puolesta, mutta hyvä, kun saatiin järjestymään tämmöinen. Kertoisitko vähän, että kuka olet ja mistä tulet ja mitä teet työkseesi?

[Niko Hyppönen] Olen Hyppösen Niko. Lähtöisin tästä Kokkolan kupeesta tuolta Kälviältä ja olen tavannut sanoa, että oon pienen maitotilan iso poika. Siellä vanhemmat pyörittää vielä maitotilaa ja sieltä olen saanut sitten kotikasvatuksen maatalousalalle, varsin vahvan kotikasvatuksen, ja lähdin sieltä liikkeelle. Kannuksessa kävin maamieskoulun ja samalla luin ylioppilaaksi, ja sieltä päädyin sitten valmistuttuani lomituspäälle töihin. Lomituspäällä ollessani töissä, samalla suoritin sitten Seinäjoen ammattikorkeakoulussa monimuotona agrologin tutkinnon, ja tuossa 2020 se valmistui sitten.

Samalla jätin taakseni näitä lomituspäitä ja hain Helsingin yliopistoon maa- ja metsätaloustieteelliseen kansainväliseen maisteriohjelmaan maatalousekonomiaa lukemaan. Aloitin siellä sitten 2020 syksyllä ja nyt on gradu kirjoitettuna ja se on hyväksytty, ja nyt pari rästikurssia on vielä yllättäen jäänyt hoitamatta [naurua] ja olisi tarkoitus tuossa juhannukseen mennessä saada paperit kuitenkin kasaan. On monenlaista työtä, niin nekin siellä työpöydässä on ne kurssit.

Tällä hetkellä sitten oon tosiaan tässä MTK Keski-Pohjanmaalla tuottajaliitossa kenttäpäällikkönä. Aloitin täällä jo 2021 vuoden alusta maaseutunuorten asiamiehenä osa-aikaisena, ja sitten olin kesäagrologina ja viime joulukuussa sitten siirryin kenttäpäälliköksi tähän näin. Olen nyt sitten tässä ikään kuin kotimaakunnassa hommissa ja asustelen Vetelissä, vaimon kotipitäjässä. Käytiin Helsingissä ja Jyväskylässä opiskelujen takia muutaman vuoden kierrokset, ja tuumattiin sitten paluusta Keski-Pohjanmaalle, että minne mennään. Hallitusneuvotteluissa kotona Kälviä ei ollut vaihtoehto ja minä en halunnut Kokkolaan, niin Veteli oli sitten meidän kohde. Sieltä nyt sitten maailmaa katsellaan ja töissä kuljetaan ja esikoista kasvatellaan.

[Kim Kaustell] Kyllä. Pitkän linjan ihmisiä, vaikka vielä nuori olet, ainakin nyt minun jakkaraltani katsottuna. Aikaisemmista keskusteluista, mitä on

juteltu, tavattu tuolla Helsinginkin päässä, niin olen ymmärtänyt, että sinulla on omakohtaista kokemusta maatilalla tapahtuneesta tulipalosta?

[Niko Hyppönen] Pitää paikkaansa. Vuonna 2014 olin ajelemassa siinä kotikylälle vievää tietä pitkin ja huomasin, että nyt peltoaukealla on vähän turhan vankka savu. Ja kun sitten sitä peltoaukeaa siinä ajelin eteenpäin, niin hoksasin, että sehän tulee sieltä kankaalla olevalta navetalta se savu. Siellä olikin sitten täysi rähinä päällä ja pelastuslaitos olikin jo paikalla. Mutta heitin u-käännöksen siinä, ja menin paikan päälle ja siellä sitten rupesi tapahtumaan omaltakin osalta. Ja näki, että miten se homma menee eteenpäin.

[Kim Kaustell] Minkälainen rakennus siellä oli tulessa?

[Niko Hyppönen] Siellä oli semmoinen pieni 90-luvulla rakennettu pihattonavetta, jossa oli sitten päädyssä tällöinen puurakenteinen karjalato. Eli navetta oli betonirunkoinen ja sitten puurakenteinen oli se yläosa, ja sitten puurakenteinen karjalato navetan päässä. Sinne mennessä karjalato oli jo tulessa suurimmaksi osaksi, ja tuli oli leviämässä sitten siihen navetan päälirakenteisiin sillä hetkellä. Palolaitos oli purkamassa peltejä tai tekemässä peltikattoon reikiä yrittääkseen sitä välipohjaa sitten kastella ja katkaista sitä ja sammuttaa.

[Kim Kaustell] Oliko siellä eläinten pelastaminen missä vaiheessa?

[Niko Hyppönen] No, siellä oli eläinten pelastaminen siinä vaiheessa, että osa eläimistä oli vielä navetassa ja se näytti siltä, että se oli jäänyt vähän kesken ikään kuin se eläinten pelastaminen. Että oliko sitten miehistöpulaa vai mitä, mutta siinä sitten meitä oli paloauton vieressä rivi miehiä ja tuumattiin, että jotain eläinten pelastamista täytyy vielä tehdä, kun siinä oli osa karjasta sellaista, että ne ei olleet tottuneet ulkona kulkemaan. Niin sitten palomiehet kun oli ajaneet ne ulos, niin ne meinasivat paeta takaisin navettaan. Meillä siinä sitten oli keksiminen, että miten me saada ne vietyä siitä navettakartanolta kauemmas. Niin, että sitten niiden kiinnostus olisi muualla.

Onneksi lypsykarja, vähän vanhemmat eläimet, oli tottuneet kulkemaan laitumella, niin ne oli sitten oppineet vesikärryä seuraamaan. Ja siinä oli kumminkin vesikärry tyhjänä, niin me sitten ukkojen kanssa pyydettiin palolaitosta keskeyttämään sammutus siksi aikaa, että täyttävät meidän vesikärryn. Siihen ei montaa sekuntia niillä vesimäärillä mennyt. Ne vähän ihmetteli sitä meidän pyyntöä, mutta niin me vaan saatiin vesikärry täyteen ja traktori pihalta liikkeelle ja lähdettiin kinnaamaan kärryä sinne laidunta kohti, ja niin sitten osa lehmistä lähti sitä seuramaan ja saatiin houkuteltua niitä kauemmas siitä navetalta.

Siinä oli osa pihalle ajetuista eläimistä karannut sinne lietesäiliön ympäristöön ja muuta. Siellä oli vähän sitten tekeminen, että ne sieltä sai poimittua, ennen kuin ne joutuu vielä toiseen vaaraan. Semmoinen vähän hasardi tilanne siinä oli, mutta jollakin tapaa onnistuttiin siinä pelastuslaitosta jelppaamaan ja saamaan eläimet sitten suurimmaksi osaksi sinne kauemmaksi siitä navetalta.

[Kim Kaustell] Tämä hyväksyttiin? Aina pelastuslaitoksen puolesta on joku, joka johtaa sitä tilannetta, niin saitte tavallaan hyväksynnän tälle toiminnalle siinä?

[Niko Hyppönen] Kyllä se tuli semmoinen hyväksyntä ja tavallaan "Ok-merkintä", että me tehdään tämä osuus, että yritetään niitä sinne laitumelle saada alas siitä. Navetta oli siinä kauempana kankaalla ja olisiko toistasataa metriä ollut sinne alas pellolle. Sinne päin sitä ulos saatua karjaa saatiin vietyä, niin kyllä siihen hyväksyntä saatiin, mutta eihän se mikään tällainen pelastuslaitoksen protokolla ollut, että eläimet sinne viedään varsinaisesti tai muuta. Että se oli sitten meidän tällaista, voisi lainausmerkeissä sanoa, että "ylimääräistä varmistusta" sille, että eläimet tulee pelastettua ja ne ei joudu uudelleen vaaraan.

[Kim Kaustell] Miten kuvailisit sitä pelastuslaitoksen toimijoiden paikallistuntemusta tai olosuhteiden tuntemusta? Tiesikö he, mistä piti aloittaa, missä järjestyksessä asioita tuotannon ja just sen tyyppisten tilojen kannalta pitää tehdä?

[Niko Hyppönen] Kyllä minä sanoisin, että aika hyvin oli tiedossa, että mitä sammutetaan. Kyllä se heidän ammattitaitoon kuuluu, ja muistan, että ne näkyikin siinä tilanteessa. Se, mikä itselle on jäänyt siitä mieleen, oli tämä, että se eläinten pelastamisen vaihe oli tosi epäselvä siinä kokonaisuudessa. Siinä pelastuskokonaisuudessa, että oliko niiden tavoite saada ne siihen pihalle ja vaivoiksi, että ne pyörii siinä pelastajien jaloissa ulkona ja yrittää takaisin sisälle, vai olisiko se pitänyt huolehtia ja johtaa määrätietoisemmin myös ne eläimet turvaan. Sitten siinä vaiheessa, kun eläimet oli laitumella, niin sitten isännät rupesi eläinten siirtokärryjä kyliltä hommaamaan, missä tiedettiin, että niitä on, ja hankkimaan sitten eläimille väistötiloja ja muuta. Ja sitä tehtiin tietenkin yhteistyössä isännän kanssa. Mutta se pelastuslaitoksen rooli siinä oli siinä sitten jo todella tällainen epävirallinen, ja todella pieni.

[Kim Kaustell] Mainitsit, että teitä oli siinä äijiä muutama rivissä. Tuliko siihen sitten naapurikylän väkeä apuun paljonkin?

[Niko Hyppönen] Joo, kyllä minä muistan, että siinä yksi jos toinenkin isäntä siihen saapui, ja muutama vielä soitettiin avuksi, kun kerrottiin mikä on tilanne. Sieltä osattiin justin näiden eläinkärryjen kanssa tulla ja tuodaan houkutusrehua ja kaikkea tällaista, ja riimuja, mitä nyt sattuu tarvitsemaan. Aita värkkiä jos laidunta täytyy korjata ja muuta. Semmoisia puheluita kun tehtiin, niin sitten rupesi väkeä tulemaan.

[Kim Kaustell] Niin, että heitä myös kutsuttiin paikalle?

[Niko Hyppönen] Joo, sinne muutamia sitten soitettiin. Just varsinkin niiden kuljetuskärryjen takia. Tiedettiin, että lehmät pitäisi saada sitten kohta jo lypsylle.

[Kim Kaustell] Perustuiko tämä siihen, että oli niin kuin semmoiset välit ja semmoiset yhteydet, että se oli helppo soittaa? Vai oliko taustalla ehkä joku aikaisempi vastaavantyyppinen pelastustyö?

[Niko Hyppönen] Ei minun mielestäni siinä mitään tällaista aikaisempaa kokemusta ollut taustalla. Se oli vain sitä isäntien paikallistuntemusta ja sitä, että soitetaan, että otatko täältä muutaman lehmän iltalypsylle lisää? Että onko parsissa tilaa tai pihatossa tilaa? Ja sillä tavalla sitten niitä eläimiä jaettiin eri navetoihin ja siirrettiin.

[Kim Kaustell] Aikaisemmissa keskusteluissa olet myös maininnut tällöisen pelastuspäiväkonseptin. Avaatko vähän, että mitä ajattelet siinä kohtaa?

[Niko Hyppönen] Se on semmoinen, että kun on tullut vastaan tämä, että pelastuslaitos tai paloasema henkilöstö käy jollakin tapaa säännöllisesti, tai vähän epäsäännöllisemmin harjoittelemassa eläinten pelastusta, tai tällöisen maatilaympäristössä. Näkisin, että siinä olisi saumaa lähteä kehittämään semmoista maataloillemme hyödyllistä pelastukseen ja eläinten evakuointiin liittyvää kokonaisuutta, missä sekä sitten pelastuslaitos hyötyisi laajemminkin, kuin vain sen yhden selkeän eläinten pelastusharjoittelun lisäksi. Sitten siitä hyötyisi maatalo. Tällöistä pelastuspäivää tehtäisiin yhteistyössä sen oman paikallisen paloaseman henkilöstön kanssa ja VPK:n kanssa.

Siinä olisi sitten se ajatus, että kun se olisi suurin piirtein säännöllisesti se pelastuspäivä, niin se kiertäisi sitten sen alueen paloaseman vaikutusalueella maataloilla, jolloin hiljalleen tulisi nämä maatalojen ympäristöt sille paloaseman väelle tutuksi. Tiedettäisiin vähän, että se tuotantorakennus on siinä pihalla noin päin, ja ne evakuointireitit on noin päin. Ja eläimiä jos evakuoidaan, niin evakuoidaan tuohon suuntaan ja tuohon suuntaan, mutta ei missään nimessä tuohon suuntaan, jossa on tie ja joki ja siellä ei mahdu mihinkään päin liikkumaan ja siellä on vaarallista.

Käydään säännönmukaisesti hiljalleen niitä tiloja läpi, niin sitten, jos se paha tilanne tulee, niin sitten voisi olla se pienempi ja parempi mahdollisuus siihen, että siellä pelastusväen joukossa on joku joka saattaisi jotain oleellista muistaa siitä maatalon asemapiirroksessa tai niistä evakuointisuunnista. Tai, että missä siellä tilalla säilytetään ne räjähtävät aineet, se hitauspiste tai muu tällöinen. Tai se lämpökeskus, missä on paljon palavaa materiaalia ja voi olla sitä palokuormaa. Että voisi olla vähän kartalla siinä. Sitten samalla pelastusväki oppisi sen, että maatalot on tosi erilaisia ja siellä on kuitenkin tiettyjä säännönmukaisuuksia, mutta ne on eri paikoissa eri tiloilla. Pitäisi hoksata muistaa, että todennäköisesti täällä maatalolla jossain jotain tällöistä on, ja missä se on. Se olisi siinä pelastushetkessä tosi tärkeä kysymys.

Mitä sitten maatalo siitä hyötyy, niin on se, että se paikallinen palolaitos oppii tuntemaan sinun maatalon. Se kannattaisi ottaa avoimesti vastaan ja tarjota se tieto, ja ne jutut siinä. Ja sitten tarjota heille se ihan perus harjoittelumahdollisuus, eli sitä eläinten käsittelyä ja eläinten evakuointeja, tai sitten jotain maatalotason sammutusharjoituksia siinä pihalla voi varmaan yrittää järjestää, tai jotain vastaavaa. Sitten tutustua samalla niihin sinun paloturvallisuuden kannalta ehkä riskipaikkoihin, että miltä se sinun lämpökeskus näyttää ja se polttoainetarasto sinne? Öljyt, hakkeet ja muut. Miltä näyttää sinun tulityöpiste, entä navetta? Missä siellä on sähkökaapit ja muut, mitkä on yleensä tyypillisiä palonalkupaikkoja. Siinä sen palolaitoksenväen kanssa vähän kuljettaisi siinä pihalla, ja katseltaisiin nämä kriittiset pisteet, että miten ne sinulla näyttää. Kun ulkopuolinen katsoo niitä siinä maatalolla, niin se voi ehkä avata sen isännän ja emännänkin silmiä siinä.

[Kim Kaustell] Tarkoitatko tällä ulkopuolisella nimenomaan tätä pelastushenkilöstöä, vai oliko ajatuksena, että tässä tilat yhteistyönä järjestäisi tällöistä rinkiä? Kiertävää tilaisuutta määräajoin, ja sillä tavalla ehkä sitten toisiltakin tiloilta tulisi sitä benchmarkkausta sinne omallekin tilalle. Tuntuisiko se semmoista toteuttamiskelpoiselta ajatukselta, että tulee

sitä vierasta porukkaa sinne muualtakin kuin viranomaistahoilta?

[Niko Hyppönen] Tässä se minun ajatus oli, että se olisi enemmän maatilan ja sen paikallisen palolaitoksen välinen. Ne katsoo sen maatilan niitä paloturvallisuus juttuja ja sitten se maatila tarjoaa sitä täsmätietoa siitä maatilasta. Sehän tavallaan on lainausmerkeissä "teollisuusalue" sekin, joka on hyvä sen paikallisen palolaitoksen tuntee. Näkisin, että se niin kuin tässä pelastuspäivä-konseptissa olisi se riittävä juttu yhdeksi päivää. Sitten, miten se kierto ja ne kontaktit järjestyisi, niin se voisi olla vaikka paikallinen MTK-yhdistys, joka tekisi yhteistyötä sen paikallisen paloaseman kanssa, ja MTK-yhdistys tarjoaisi ja selvittäisi nämä paikat, että missä tänä vuonna vaikka harjoitellaan.

Sitten siinä huolehdittaisiin, että tulee alueella eri tuotantosuunnat huomioitua, että on naudanlihan loppukasvattamo, olisi sitä sikalaa, jos sitä siltä alueelta löytyy, että varmistetaan se. Olisi maitotilaa, parsipihatto, nekin on hyvin erilaisia ja niistä etenkin eläinten evakuoinnissa on tosi paljon eroja. Riippuen siitä tuotantosuunnasta. Sitten voi olla joku perunapakkaamo ja perunatila, missä on pakkaamoalueet ja muut, että sielläkin tietenkin sitten jonkinlainen tulipaloriski on.

[Kim Kaustell] Olisiko ajatus siinä varmaan sitten jos ajatellaan riskienhallintaa yleisemmin, ettei olisi kyse ainoastaan siitä paloriskistä, että pelastuslaitoksella on aika monen näköisiä muitakin pelastustehtäviä siellä mautiloilla ja siinä voisi katsoa sitten ehkä muitakin potentiaalisia. Riippuu vähän vuodenajasta, että voisi esimerkiksi näitä nytkin ajankohtaisia, ikävässä mielessä, olleita lumikuorman kertymisiä ja tämmöisiä asioita.

[Niko Hyppönen] Kyllä varmasti ne olisi hyvä käydä siinä läpi myöskin. Sitten mieltä myöskin, että vaaralliset kaasut ja muut tämmöiset olisi hyvä varmaan keskustella siinä läpi. Että onko siellä sitä ammoniakkaa tai muuta vastaavaa, ja mistä sitä sieltä maatilalta löytyy. Sitten jonkun verran rehuvarastosta voi löytyä myös hapettomia tiloja, että jos on vaikka rehusiilo tai muu tämmöinen vähähappinen varasto. Voi löytyä nykyään esimerkiksi tuolta hedelmä-vihannespuolelta, tai juurespuolelta, joissa varaston happitasoja lasketaan, että ne on vaarallisia työtiloja ja muuta. Nämäkin olisi tosi tärkeä käydä pelastuspuolen kanssa läpi.

[Kim Kaustell] Nehän saattaa löytyä sitten tilan toimintaohjeista tai sitten pelastussuunnitelmasta pitäisi löytyä myöskin tämmöiset asiat. Mitä ajattelet pelastussuunnitelmista?

[Niko Hyppönen] Olen pelastussuunnitelmista keskustellut paikallisen palolaitoksen johtoväen kanssa ja siellä asioita enemmän ymmärtävien kanssa. Siellä on semmoinen ajatus tullut, että meidän tämmöiset laajat pelastussuunnitelmat, jotka on tämmöisiä taulukkomaisia ja hyvin paljon muistuttaa...jos mautilojen pelastussuunnitelmat jos laitettaisiin tähän pöydälle vierekkäin, niin niitä olisi hyvin hankala erottaa toisistaan. Siinä se sitten se tuleekin se ongelma, että onko se tarpeeksi siihen maatilan niihin kriittisimpiin juttuihin kohdistunut suunnitelma?

Mitä nämä palolaitoksen, pelastuslaitoksen kanssa käydyt keskustelut on sitten nostaneet esiin, on tämä, että paras olisi, kun sinä pelastussuunnitelmalla olisi semmoinen iso yksi kansilehti, johon on tiivistetty se maatilan

toimintaympäristö. Ja sitten ne muutamat kaikista oleellisimmat toimenpiteet, ennaltaehkäisevät toimenpiteet, jotka se viljelijä, maatilalan omistaja, oikeasti tekee. Ne on täysin maatilakohtaisia, omin sanoin kirjoitettuja. Että tuossa ne on, ne mitkä minun pitää hoitaa. Ja sitten siihen vielä loppuun tiiviisti sen siellä maatilalla tapahtuvan pelastamiseen liittyvät jutut. Että tämä pitää muistaa meidän maatilalla, että se on siellä semmoinen kriittinen kohta ja näin pois päin. Kun se tiivistettäisiin sillai omin sanoin yhteen sivuun se pelastussuunnitelma -nivaska, niin se olisi paljon tehokkaampi ja jämerämpi työkalu, koska se on lyhyt ja se jää mieleen, kun se on itse kirjoitettu. Silloin siihen tulisi myös mietittyä aidosti ne ennaltaehkäisevät toimenpiteet, niin että ne tulee myös tehtyä.

[Kim Kaustell] Joo, tämä tässä paloriskeihin liittyvässä keskustelussa, ehkä viestinnässäkin tahtoo olla, että huomio aika pitkälti alkaa kiinnittyä siihen, että miten sitten toimitaan, kun palaa tai jos palaa. Mutta ennakoiva työ ja se, mitä voi tehdä siihen, ettei koskaan palaisi - ja mahdollisimman vähän silloinkin, kun palaa -, niin se ennakoivan työn dokumentointi tahtoo vielä jäädä sitten sen pelastussuunnitelman ulkopuolelle. Sikäli näiden molempien miettiminen silloin, kun niitä asioita ylipäätään mietitään, olisi varmaan se kohta, missä sen voisi hyvin yhdistää varmasti tammöiseen pelastuspäivä, että sitä päivitetäisiin. Koska näiden päivittäminen on, kun sillä tilalla tapahtuu niitä muutoksia ja kehitystä koko ajan, niin sitä kerrostumaa syntyy. Siellä on sitä vanhaa kalustoa, tulee vähän uudempaa kalustoa ja järjestelmiä vaihdetaan.

[Niko Hyppönen] Se on just näin ja sitten kun siellä on sitä kalustoa nykymaatiloilla todella paljon, josta pitäisi huolehtia. Siellä on sähkölaitteita ja polttomoottorilaitteita ja kaasujakin rupeaa olemaan kohta erilaisia, kuin biokaasut yleistyy ja muuta. Siellä on monenlaista uudenlaistakin vaaranpaikkaa, niin sanotusti. Kun se kokonaisuus on iso, niin se on yhdelle, kahdelle yrittäjälle voi olla jo tosi kuormittavakin sitten huolehtia se turvallisuus, paloturvallisuus ja ylipäätään se riskienhallinta kuntoon. Kyllä minä sitten sen ennaltaehkäisevän työn kannalta näen tosi tärkeäksi sen, että miettii ne oikeasti tärkeimmät hommat, jotka on pakko tehdä, ja laittaa ne siihen paperille.

Kun nyt miettii, minkälaista kevättä tässä on eletty ja maatalouden pitkään jatkunut huono kannattavuus on syönyt maatiloilta resursseja. Nyt uutisoidaan, että jaksaminenkin alkaa olla maatiloilla lujilla, niin minun oma kysymys tässä on se, että onko maatiloilla resursseja ylipäätään huolehtia riskienhallinnasta saati paloturvallisuudesta? Mihin siellä niitä resursseja käytetään? Kumminkin riskienhallinta on niin tärkeä osa maatilalan pyörittämisestä. Sitä tapahtuu tietenkin alitajuisesti siinä yrittäjän toiminnassa ilman, että hän tiedostaa tekevänsä riskienhallintaa.

Mutta sitten myös se tietoinen puoli, että sitä on tehtävä ja ennakkointia on tehtävä, niin jotta se ei kääntyisi niin, että maatilalla niitä resursseja pelätään kuluvan liikaa siihen riskienhallintaan ja ennakoivaan työhön, ja paloturvallisuudesta huolehtimiseen, niin siinä lienee parasta kerätä itselleen riittävästi tietoa, että mitkä jutut liittyy tähän ja sitten tehdä sen pohjalta ne päätökset, että "näihin minä kiinnitän huomiota minun tilalla, ja näillä minä pienennän tai poistan, tai siirrän ne kaikista pahimmat riskit ja semmoiset, joita minä en pysty sietämään, tai ne on todella suuria".

Sitten valitsee siihen itselleen ne muutamat jutut, mitkä ajattelee, että nämä minä jaksan tehdä ja nämä on minun toiminnan kannalta tärkeitä tehdä. Ja valitsee semmoiset itselleen sopivat toimenpiteet ja semmoisen johtamistyylin. Että ei ajattelekaan, että pitää kaikki mahdolliset riskit hallita, vaan käy mielessään sen, että mitkä on kaikkein pahimmat ja millä minä niihin tehokkaimmin puutun. Ja se on siinä. Se on jo riskienhallintaa ja tosi tehokasta semmoista.

[Kim Kaustell] Se maatilán riskikartta, joka netistäkin löytyy, ja jonka työkaluja tässä hankkeessa, jonka tiimoilta tätäkin podcastia tehdään, niin sehän on aika tyrmistyttävän iso määrä, miten erilaisia taloudellisia- ja henkilö-, ja omaisuus- ja ympäristö- ja tällöisiä riskejä voi olla. Se voi tuntua varmasti siltä, että eihän näihin mitenkään kaikkiin kerkiä puuttua. Itseasiassa eilen olin puhumassa tuolla yhdessä oppilaitoksessa. Paloturvallisuudesta sielläkin ja sitä esitystä varten rupesin merkkaillemaan siitä - minä etsin sieltä omaisuusriskeistä, nämä paloriskit oli siellä yksi pieni rivi siinä erilaisten riskien meressä. Sitten lähdin ajattelemaan, että itseasiassa parantamalla sitä riskienhallintaa jollain toisella alueella, esimerkiksi jaksamiseen liittyen, niin sillä on kuitenkin vaikutusta myöskin sinne paloturvallisuuteen. Jaksaa kiinnittää niihin asioihin huomiota. Jaksaa tehdä siitä nurkkien siivousta ja järjestelyä vähän enemmän, mikä vähentää palokuormaa ja lämpenemistä. Kun poimit tuon jaksamisen tuolta, niin se varmasti on oleellinen asia kaikessa riskienhallinnassa. Mutta niin on myöskin se osaaminen ja tieto siitä, ja sen arvottaminen, että mitkä ne on ne merkittävimmät? Ja sitten se osaaminen siihen, että mitä niille voisi tehdä?

[Niko Hyppönen] Se on kyllä ihan totta ja siihen osaamiseen kyllä kannattaa kiinnittää itsekkin huomiota, että tietää, mistä sitä tietoa on saatavilla. Ja luo sitä omaa osaamis pohjaa ja miettii, että mitä minun pitää oppia lisää hoitaakseni tämä homma paremmin? Ja mitkä ovat kriittisiä? Kaikkia ei tarvitse osata. Meillä on hyviä hankkeita, meillä on hyvää neuvontaa, joissa on paljon asiantuntija-apua maataloille saatavilla varsin huokeaan hintaan. Että on meillä apuvälineitä Suomessa sitäkin varten paljon tarjolle. Minä näkisin niin, että jättää nämä sieltä omasta osaamisen kehittamisestä pois, ja keskittyy tähän itsensä johtamiseen ja oman hyvinvoinnin johtamiseen, ja maatilán johtamiseen. Sen kokonaisuuden pyörittämiseen sillä itselleen sopivalla tavalla. Sekin on osaamista, että oppii hyödyntämään ympärillä olevia verkostoja, koska se voi olla sinulle paljon edullisempaa, kuin että teet kaiken itse. Silloin myös tullaan tähän maatilán pelastuspäivä -konseptiin, että silloin sinä pääset hyödyntämään sitä sinun ympärillä olevaa verkostoa, jossa myös se paikallinen paloasema on. Silloin se tulee osaksi sitä isoa riskienhallinnan kokonaisuuttakin siinä samalla. Kun osaa sen johtaa sen tilanteen ja sen kokonaisuuden niin.

Sitten kun miettii vielä sitä, että nyt jos ajatellaan, että taloudelliset resurssit voi olla aika pienet, ja ne jaksamisresurssit voi olla pienet. Tällöisenä aikana on tärkeää keskittyä siihen, että vaikuttaa niihin asioihin, joihin voi vaikuttaa. Eikä yritäkään liian isoihin kokonaisuuksiin vaikuttaa, mitkä on sinun vaikutuspiirin ulkopuolella. Ei pidä omaa jaksamista, saati taloudellisia resursseja tuhjata semmoiseen, vaan että hoitaa niitä juttuja kuntoon ja sitä omaa jaksamista, että oman maatilán nurkkia kuntoon. Pitää niistä omista jutuista huolen. Tämä on vähän kuin se lentokoneen happinaamariohje, että ensin maski omille kasvoille ja sitten vasta kaverin. Että itse pitää jaksaa ja voida hyvin, ja omiin juttuihin kannattaa keskittyä

ensin, ja sitten vasta miettiä niitä, että miten vaikutan niihin muihinkin asioihin, joihin en välttämättä pysty niin tehokkaasti vaikuttamaan.

[Kim Kaustell] Tuossa on varmasti kyllä iso viisaus kaikissa tilanteissa, ja ehkä erityisesti näissä tilanteissa, joissa tällä hetkellä mennään, joissa on monenlaista epävarmuustekijää ympäristössä, että pitää muistaa hengittää. Se on tärkeätä ja tehdä itselleen ensin se tila toimia. Siinä oli niin viisaita sanoja sinulta, että en yritäkään enää enempää lypsää tässä vaiheessa, vaan kiitän oikein mukavasta keskustelutuokiosta ja toivotan jaksamista sinulle, ja koko piirille. Sitä varmasti näinä aikoina tarvitaan. Onneksi ulkona aurinko paistaa ja kevät lähestyy. Näillä mennään tätä vuotta ja katsotaan, minne päädytään.

[Niko Hyppönen] Hyvä. Kiitoksia, kun tulitkin tänne Kokkolaan ja kaikille podcastin kuuntelijoille toivotan kanssa paljon tsemppiä ja menestystä. Tahdon uskoa siihen, että kolikolla aina kaksi puolta, että jos nyt tuntuu vaikealta ja haastavalta, niin sen toinen puoli on sitten maataloudessa se, että ruokaa tarvitaan aina ja tällä hetkellä maailman tilanne on semmoinen, että sitä tarvitaan kohta tosi paljonkin. Ruoantuottaminen, jos mikä, on tosi tärkeä työ ja ruoka, jos mikä, rakentaa myös rauhaa. Sitä rauhan aikaa kohti tässä koetetaan mennä ja vähän tasapainoisempaa maailman aikaa kohti.

[Kim Kaustell] Kuuntelit juuri osan maatilapalot -podcastsarjasta. Sarja liittyy maatilojen riskienhallintaa ja turvallisuusjohtamista kehittävään hankkeeseen. Hanke on toteutettu Luonnonvarakeskuksessa yhteistyössä Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahaston kanssa.

[Musiikkia]